

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani è Societate Iesv Philosophvs Christianvs

Scribanius, Carolus

Neobvrgi. Ad Danubium, 1618

Cap. V. Nobilitas. Vnam esse quam patre Deo, anima & virtutib
præferimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46524](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46524)

carè timenda possidere, quæ te
 pondere suo deprimant ad ima,
 deducant cœlo, & ex hærede con-
 ditoris tui magni, mancipium te
 statuant ignis æterni,

C A P I T U L U M V.

NOBILITAS. Quanta cuique
 insit, virtus breui hoc compendio
 ostendet. nec alia re alter alterum
 antecellimus, nec alia veram lau-
 dem meremur. nam quid stolidius,
 quàm eiusdem patris sobolem de
 generis prerogativa contendere?
 Iam si animam cogitas, disces eo-
 dem Deo patre natam; si corpus
 eiusdem parentis manibus figura-
 tum; si totum hominem, ad imagi-
 nem illius factum. Hoc parenti
 pares nascimur, morimur pares
 premiamur pares, si virtute pa-
 res sumus. Quare si gloriandum
 magno hoc patre Deo gloriandum
 cuius ingens nomen preferimus.
 Nam quæ intercurrunt nomina
 tanquam

tanquam de scena raptæ; aui pro-
auique, extra hominem suum sunt,
ac nec umbra quidem magni illius
parentis, à quo solo fluit anima,
tanquam decidua quædam pars
magnæ æternitatis.

EX hac honorum nominum-
que prærogativa vanissimæ
nate generis ostentationes, ut o-
mnium ubique ora plena sint ma-
iorum gloria, imaginibus, factis,
dictis fortibus, quæ plurimum
nusquam sunt, nusquam fuerunt.
& non

*Maxima pars hominum morbo id-
etatur eodem?*

Sua laudant omnes, aliena da-
mnanant,

*Vel quia nil rectum nisi quod pla-
cuit sibi, ducunt;*

*Vel quia æmulo liuore præferri
quemquam sibi nolunt. Maio-
rum si qua, ut fit, mentio inci-
derit,*

Grande aliquid quod pulmo animæ
 prælargus anhelet,
 Meditatur quisquis est, etiam cer-
 donum vltimus. si ignoratus illi
 pater, aspice tamen,

Quanto cum fastu, quanto molimine
 circumspēctet.

Quem si prehensa suauiter lacerna
 comiter moneas,

Paullo à turba seductior, audi
 O bone, num ignoras quem te
 Deus esse

Iussit, & humana qua parte locu-
 tus es in re?

Nescis, ex qua caula non ante mil-
 tos annos mater nata

Siliquis & grandi pasta polenta est,
 Glandem ructante marito?

Insanire credas, ita in immensum
 Turgescit vitrea bilis,
 Vt non immeritò pacando homi-
 ni quæras,

Visne salutari Sicut Seianus?
 At ille ingenti fiducia,

Num quid de Dacis audisti?
 Etiam de Longobardis, ab vtra
 que

que, ait, gente maiores mei. & in-
spice; nomen conuenit. quod li-
cet ignotum his terris, clarum ta-
men illis, & è Regum sanguine. be-
nè est. tam felicibus auspiciis,

Iam postibus arma,

*Iam chlamydas Regum, iam latea
gausapa captis*

Essedaque expe. To.

Miror tantum, è tanto Regum san-
guine superesse neminem, qui cla-
rum cœlis terræque nomen præfe-
rat. at ille, Fateor, nulla mihi in his
terris

*Iam reliqua ex amicitis, paruelis
nulla, proneptis*

*Nulla manet patruï, sterilis ma-
tertera vixit,*

Deque auia nihilum superest.

Apud Dacos tamen grande etiam-
num nomen, & notum Regum fa-
ctis, iam credo. etiam Hercule te-
natum, & succedaneos humeros
Atlanti commodasse. nam & nunc
è veteri purpuratorum formula,

*Nanum cuiusdam Atlanta voca-
mus,*

I 3 Aethio-

Aethiopem cycnum.

Quin tu potiùs Stephanus, aut
Paullus vel Petrus moribus esto.
 Hos ante effigies maiorum pone
tuorum.

*Nam quis generosum dixerit hunc
 qui*

*Indignus genere, & praclaro nomi-
 ne tantum*

Insignis?

Sed tu ingenti maiorum fastu co-
 mes, claroque altoque

*Drusorum sanguine, tanquam
 Feceris ipse aliquid, propter qua no-
 bilis esses.*

*Et te conciperet quæ sanguine ful-
 get lula.*

Res prome, res nobilè te magnum-
 que statuent: quæ si à virtutis gre-
 mio & vberè prognata lactataque
 fuerint, nã tu magnorum maxi-
 mus eris. nam vt votis etiam tuis
 maiora concesserim, finem intue-
 re. Non inter peritura ambula-
 mus? aut hæc te magna nomina
 sequentur? aut in illo tribunali cui
 extre-

extremum sistimur, numerabit
Iudex,

An tibi serui

*Octo, decem comites, post te an sit
sella, rogati*

Ante pedes?

Dice, magnas arbores diu cresce-
re, vna hora extirpari. & non vna
rapiet hora, deuerretque hæc ter-
ris magna, tanquam mensali peni-
culo post secundas mensas anale-
sta? excutietque hæc illustria, vt à
vanno rustica manu paleam, de-
generem veritatis grano, solaque
mendaci inanitate siluescentem,
quò purior frumenti massa in hor-
rea Domini reponatur? Et quò mi-
hi hæc nomina rebus inania? non
omnes à Regibus seruisque nati si
retro secula pensemus? aut produ-
ctius cuiquam nomen supra illos
qui Dei figulati manibus,

*Compositique luxu nullos habuere
parentes?*

Cum frigiua paruanis

*Præberet spelunca domumq; ignem
que laremque;*

*Et pecus & dominos communi clau-
deret umbra.*

*Aut pudeat te illius sarculi, huius
coli, cum ab aratro ille veniret, ex-
citeretque grauem puluerem, du-
rasque ablueret manus;*

*Torum cum sterneret vxor
Fronibus & culmo vicinarumque
ferarum*

Pellibus?

*Hæc sunt illa initia ingentis ambi-
tionis, à fronde a domo, à cespite
& viridi indolato ligno. inde nos
regna non capiunt, & iam impe-
ria cogitationibus minora sunt.
sanè*

*Vnus Pellæ iuueni non sufficit
orbis.*

*Et tamen seu prima cogitemus ini-
tia, seu postrema & finientia, non
pares nascimur, pares morimur?
licet in quibusdam quod intercut-
rit purpura fulgeat, gemma splen-
deat, auro luceat, in aliis vix trita
tegatur*

tegatur lacerna; momenta tamen
nascendi & moriendi æquant omnes,
sceptraque ligonibus. intermedia
scenæ & teatro similia, ubi
exieris personamq; posueris, nulla
prærogativa purpuræ est, nulla
tiaræ. iam omne illud scenicum
quàm incertum est? quàm levis
cortina finem statuit? nec exspectat
exitum; sed in medio adeoque
in limine scenæ sperata rapimur
miseri; nomina daturi, ô si non
crudeli eternaturæ tragœdiæ, in
ignibus nullo quo ponendis, nullo
mitigâdis! Et intueamur magnorû
retro nominum vanitatê propiùs.
Quis nostrum millenarios maiores
numeret? quis annorum quingentorum?
quanta pars nec trecentessimum,
ac ne ducentessimum quidem annum
attingit? quod ultra est, quis
enumeret? quod si quos supra hunc
numerum consequuti fuerimus, quantos
fòrs à securibus & fune, à rota &
ignibus, aut ab vltima omnino
fæce inter

maiores recensēbimus? sanē vā
quā longissimē genus ducamus,
à ligonibus & aratro, à colo & sar-
culo omnis origo est.

Eadem in rebus reliquis repe-
ries. initia scrutare, leuia sunt, quā
ingenti post auctu creuere. Ita re-
gna omnia à tenuibus nata in eam
quam videntur amplitudinem ex-
creuere. Intuere flumina Rhenum,
Danubium, Mosam, Padum, Rho-
danum, omnesque amnes incli-
tos. Quid sunt, si vnde effluant
astimes? fons, aut ignobilis scatu-
rigo. tolle radices terræ damnatas,
nemora non surgent, neque tantū
montes aut valles vestientur, aspi-
ce trabes latissimē & altissimē fu-
sas. quanta res iis comparata quas
ignobilis radix tenui fibra com-
plectitur? flores recensē, quā
portentoso ad oculorum varietate
nati, quā prodiga effusione
hilaritudineque mentem oblectan-
tes? hic repanda, ibi carminata fo-
lia, alibi rostrata, spicata, umbel-
lata,

lata, crinita, circinata, introrsum
extrorsumque in orbem multipli-
ci conuolutione contorta, nec ra-
ro quasi ad artis contemptum ne-
glectim expansa, mira colorum
venustate, nec minore odorum
fragrantia. ad radices deinde & se-
mina oculos deflecte, è quibus tam
multiplex varietas ad miraculum
ludit: videbis è tenui sordidoque
filamento in tantam elegantiam
tanquam à matrice exurgere hæc
admiranda. Futura deinde con-
templare, mausolæa & ossa, & va-
gum puluerem. an nõ æqua cinerum
vilitas, seu illum tegat gemma, seu
indolatum lignum, seu lambat au-
rum, seu ventus spargat, seu cingat
ebur marmoreve Parium, seu lutea
crusta tegat? & marmora quidẽ in-
paria sunt, at illa nulla pars nostri
sunt. alieno proinde gloriatur qui
lapide gloriatur. quod si æternare
putas quæ marmore clausa, erras.
nata quæ sunt, pereunt, & in amica
redeunt rudera, in consanguineum
L 6 cinerem

einerem. Quidquid habet ortum,
finem timet;

Ibimus omnes,

*Ibimus, immensis vrnā quatit
Aeacus vmbri.*

Intuere singula manu aut natura
facta. amœnissimos fundos famose
solitudines obliterauerunt,

*Et segetes iterum, atque hæc de-
serta virebunt.*

Fœcundissimos agros saxa occu-
parunt, & iterum ager: paludes e-
liquantur, nec multo imbre na-
tant, totoque elemento consepul-
tę iacent, & maria iam sunt. vbi
Regum & Cæsarum sedes, ingens
solitudo est. lues etiam & fames,
bella & ciuitatum voragines pro
remedio nunc deputanda, & tan-
quam tonsura insolescentis gene-
ris humani; nouæque indies secti-
res, maximam mortalium vim vt
siluescentia nemora cędunt. & nō
infra nos non vno loco videmus

*Vrbes populosque premi? per aui-
taque toto*

Rura

Rura abiisse mari?

Non vbi nunc maria, vrbes & regna fuerunt; & vbi olim maria, nunc regna sunt? montes vallibus impositos, vallesque vbi olim formidanda laxa & montes, totaque flumina rupibus siluisque derasis cernimus. Ingeniosè vbi lupino lacte pastæ, & à tam vilibus initiis, in tantam magnitudinem adauctæ, vt orbem seque ipsam potentia lassaret, inelamat Poëta,

Qualia creuerunt mœnia lacte tuo?

Et hanc à talibus initiis tantâ, gentium terrorem, orbis fulmen, quâ non semel hosti supplicem, & tantum non ad humilem deductam arenam vidimus? & non campus vbi Troia, ac propè vbi Roma fuit? vbi amula imperij Carthago? vt meritò Troia, Carthago, Roma nos timidos faciant: imò prudentes, considerantibus humana. decurramus per clara & inlustria terris loca, & videamus an vel ipsa supersint vestigia, quantos terra tegit

nec nomine notos? quantos in sua
 genesi ludentes, fastuque plenos
 ignobilis regit humus? intuere;

*Ossa vides Regum vacuis exhausta
 medullis.*

Secerne hæc à pauperis Iri. eadem
 te fors manet, & hæc fors vltima
 hora est.

*Nam licet à Pico numeres gentes
 aliâque seu te*

*Nomina delectent, omnem Tiran-
 da pugnam*

*Inter maiores, ipsumq; Promethea
 ponas;*

Calcanda breui leti via est; & ad
 cineres lutumque redeundum sci-
 mus omnes. Licet non in alto pe-
 ctoris, sed in extremis nate hæc sci-
 entia labris. Hinc inanes illæ co-
 gitationes, hinc in alieno nomine
 fastus. & tamen si deterfo fuce ve-
 rum sapimus, non

*Miserum est alienæ incumbere fa-
 ma?*

*Ne collapsa ruant subductis restis
 columnis.*

Seratus

Seratus humi palmes viduas desti-
derat vltimos.

Nos viduis sterilibusque regunt
vltimis inuehimur miseri. de aedifi-
cio nimirum nostro malè nobis
est. aliorum destinamus ramos.
& non videmus quàm debili pa-
rieti innectamur, luteo, adeoque
breui in puluerem redigendo?

Et ut omnia cõcesserimus, quan-
taque voles ipse nomina, quid præ-
ter nomina cõsequutus fueris? rem
magnam nomina non faciunt: nec
semper magni qui à magnis. Imò
plurimum parui qui à magnis; in-
genio, eruditione, prudentia, vir-
tutibus, bellica laude. hoc verum,
à quo eunq; patre paruos magnosque
nasci. Ac ne minoribus fallamus
tempus, decurramus per impera-
tores Romanos: videamus quibus
maioribus non postremi illorum ad
orbis Imperiũ deuenerint. Alium
Pertinacẽ. Libertini filium accepi-
mus, Opilius Macrinus ne parenti-
bus quidẽ notus seruilibus officiis
primam

primam iuuentutem attriuit. Ma-
 ximum Thraciæ montes opilio-
 nem senserunt, Pappienus à patris
 malleo & incude ad Imperiũ tran-
 scendit, Philippus ab Arabe patre
 latronum ductore, Aurelius Cæsar
 à ligonibus & falce, Carus Cæsar è
 tenuissimis initiis. Diocletianum
 Libertini sanguinis agnouimus,
 Maximianum Herculeum ab ara-
 tro, adeoque mercenaria manu è
 Sirmio ad Romana scepra con-
 scendisse narrant historiæ. Valen-
 tinianum & Valentem fratres fu-
 narius pater dedit. Zenonem
 Isaurica villa, Anastasium Dicorum
 humillimilares, Iustinum Thracia
 bubulcum, inde lignario fabro fa-
 mulantem, Imperatoremque de-
 mum Oriens vidit, Iustinianum
 verò è Iustini sorore patreque por-
 cario. Mauritius è Notario, Pho-
 cas ex humili sago imperium te-
 nuit, Theodosius tertius è Publi-
 corum vestigalium exactore. Isau-
 ricus Leo sedentariam exercuit,
 Michael

Michael Traulus ex infima plebe,
Basilus Macedo è captiuo & vena-
litio ignotisq̄ue parentibus Orien-
tis diadema sortitus est. Michael
Calaphates parentem habuit qui
apud Paphlagonas diurna merce-
denas pice oblineret, ipse pa-
renti in eodem munere famula-
tus, inde ad imperium transiit. Et
nō Tulli Hostilij incunabula agre-
ste tugurium cœpit, adolescentia-
q̄ue pecori pascēdo occupata fuit?
& Romuli non ignoratus pater?

*Arpinas alius Volscorum in monte
solebat*

*Poscere mercedes alieno lassus ara-
ro.*

Et non

*Ancilla natus trabeam & diadema
Quirini,*

*Et fasces meruit regum vltimus
ille bonorum?*

Non

*Plebeia Deciorum animæ, plebeia
fuerunt*

Nomina?

Vt

Vt meritò Poëtam cecinisse videas,

*Summos posse viros & magna exem-
pla daturus*

*Veruecum in patria, crassoque sub
aëre nasci.*

Imò plures longè ex humili summa
tenuerunt, quàm in alto nati, inter
alta steterint. adeò insolens est sto-
tisse in quibus natus es. vt verum
sit illud Lyrici,

*Rarus enim fermè sensus communis
in illa*

Fortuna. & illud Homeri,

*Παῦροι γὰρ π παῖδες ὁμοῖοι πα-
τρὶ πέλονται,*

*Οἱ πλέονες κακίης παῦροι δέ τε πα-
τρὸς ἀρείης.*

*Aequat rara patrem soboles, sed
plurimum ab illo*

*Degenerat, pauci superant probi-
tate parentem.*

Et nos interim inanissimis cogita-
tionibus alienæ potiùs infirmitati
quàm proprio innitimur robori.
aliorum exuuiis induimur, nostris
pesti-

destituti, plusque alienis extolli-
mur, cum possimus veris & pro-
priis. quis prudens aliena superbit
veste, aut vicini ostentat opes, agrū-
que non suum? pueros in scena ri-
demus cothurnatos, purpuraque
non sua superbos; quanto nos me-
rito magis, inani maiorum nomi-
ni tanquam ingentibus alieni pe-
dis cothurnis innixos, purpuraque
peregrina indutos? detrahe inania
hec adminicula, ornatum vanum,
purpurata, cothurnataque nomina;
non atrum

*Desinet in piscem mulier formosa
superne?*

Hoc etiam inter magna. rupes &
superstantes nubibus montes su-
perbo sterilescere vertice; at hu-
miliaqueq; fecundo iacere a quo-
re. Nullum deinde aut rarum ex
humili periculum esse. alta petunt
fulmina, submissum transeunt
verticem; fortia conterunt, mol-
lia illasa præteruolant: intacta
laurus & quidquid voluntaria
iniuria

iniuria serpit humi. quercas & al-
tas cedros ignis non lambit, sed e-
medullat: Lusit ad hæc Lyricus.

*Nec prætextatum rapuit Nero lo-
ripedem, vel*

*Strumosum, atque vtero pariter
gibbòque tumentem.*

Ita maxima quæque ruine proxi-
ma, humilia ætatem ferunt. idem
in homine cogita. plures etiam ca-
dimus primâ iuuenta. pauci octo-
gesimas hyemes, pauci sexagesi-
mas vident. hinc illæ voces lacry-
mis madidatæ.

*O vbi ventura spes non longinquâ
iuuentæ,*

*Atque genis optatus honos, iurata-
que multum*

*Barba tibi! cuncta in cineres gra-
uis intulit hora*

*Hostilisque dies: nobis meminisse
relictum.*

Et alibi:

*Lacrymis en Æ mea carmina in ipso
Ore natant. media cecidere abrupta
iuuenta*

Gaudia

Gaudia, florentesque manu scidit
Atropos annos:

Qualia pallentes declinant lilia
culmos,

Pubentesque rose primos moriuntur
ad Austros,

Aut ubi verna novis expirat pur-
pura pratis.

Plures etiam rapiuntur, cum nec-
dum validi gressus, necdum men-
sura cultibus maior, necdum

Visa pueris decrescere vestes.

Sic plura maligno,

Afflantur vineta Notio: sic alta
senescit

Imbre seges nimio: rapida sic obuia
puppi

Invidet, & velis adnubilat aura se-
cundis.

Et quem iuventutem egressum, vi-
rilique iam cinctum toga, non in
medio vanissimarum cogitatio-
num, adeoque in ipso turbine re-
rum,

Deprendit Suprema dies? quem
verò abire paratum

Ac

Ac plenum vita?

Vix è multis millibus vnum. Neque hæc tam præpropera Imperatoribus tantum Regibusque eniunt, quos recensere longum foret: sed multo etiam magis privatis quibusque in omni gente & populo, totisque non raro regnis, hinc tot redundantium gentium in alias gentes, regna, terras examina. Iones novas in Africa vrbes popularibus pulsas instruunt, vtrisque Orientem tot myriadibus celsis, vt sanguine fluere possentellus, Hispani Lusitaniq; occupant: Galliam Germani, Britanniam Saxones, iterumque Galli, Nortmanni, Gothi, Longobardi Europam propè totam: atque hæc non nisi ingenti illata acceptaque clade, dato haustoque sanguine, vt solo sanguine stare mare potuerit: & post tot bella, cedes, funera, vix iam nomina tot vbiq; gentium. Atque interim vna hæc è tot funeribus gloria, nomen prætulisse Nort

Nortm
Egypt
tha.

Quida

th

Ad Sale
enim a

fus, cun

teris en

lis, pr

barbar

fors au

riorum

stica co

inopes

alio co

huic ar

thorum

supra d

rat nor

ingens

Sed q

ta

In suu

omniu

genus

Nort

Nortmanni aut Gothi, Afri aut
Egyptij, Longobardi aut Scy-
tha.

*Quidam fortiter metuentem sabba-
tha patrem,*

Ad Salomonem decurrunt; facilius
enim ab hoc in Adamum procur-
sus, cum enim tot civilibus, tot ex-
teris emedullati deruncinatiq; bel-
lis, propria ignoremus: itur ad
barbara, ad hostilia nomina, lixa
fors aut calonis aut vltimi traha-
riorum: talibus opulentati dome-
stica contemnimus. ita nostrorum
inopes peregrina cogitamus, & ab
alio coelo opes mutuamur. Inde
huic ampla *de sanguine prisco* Go-
thorum nobilitas: ille Euphrateja
supra diademata felix, Troiana spi-
rat nomina: alius non contentus si
ingens Latium suppleuit genus,

*Sed quibus occasus pariter famula-
tur & ortus,*

In suum transtulit genus. quartus
omnium etiam horum progressus
genus,

Dives

*Dives avis, & utroque Ionem de
sanguine ducens,
De cœlo genus trahit. nimis vile è
terris.*

*O quantum est in rebus inane!
Ex his interim crescit genus, factusque
patrimonia:*

*Et crescit quacunque animo, maio-
raque fiunt*

*Incude assidua, semperque ardente
camino:*

*Donec Vulcani domus, Vulcania-
que arma, Aetnaique Cyclopes in-
ter auos reperti,*

*Bronièsque, Steropèsque & nudus
membra Pyracmon:*

*Aut ad venatu nobilem Nemroda-
mentitū genus deduxerimus: aut
sanè in Numidam aliquem, Thra-
cem, Persam, Moscum, Tartarum,
Mogorem: nescio an non & in
Cacum, geminos Aloidas, Salmo-
nea, tergeminumque Geryona, ad
Amphitryoniadem,*

Lapithas, Ixiona, Pirithoumque.

*O miseras hominum mentes! ô pe-
tiora cæca!*

qualibus in tenebris vitæ

Degitur hoc cui quodcunque est?
non veriora minus audias minus-
que testata,

Nutricis inter lemmata,

Lallique somniferos modos:

cum inter somni difficultates, de-
cantat Lamix turres, pectines So-
lis, inequitantem arieti Phryxum,
Arionem delphino. & tamen de-
lectant hæc inania, & viduata re-
bus nomina. & inter primas nu-
meramus felicitates, altiùs genus
traxisse. quòd si vltra illum primū
familie ductorem nomen exten-
derimus, redimus ad primorum
parentum æmulos, ad solitos

Versare glebas, & seueræ

Matris ad arbitrium recisos

Portare fusteis.

Hinc purpura & gemmæ, & coela-
ta laquearia, & ambitio nominum.

Et quò tibi si à veteri Latio, si à
barbaro solo, si à prisca vernacula
gente, si à peregrina tellure; quò
tibi si à Regibus nomen genusque

K

ducas?

ducas? quanto è fortuita casa, è
 textili, frondea, palmea tunica,
 coruo pastus felicior Paullus est?
 quanto rupeo domicilio, quod
 nullus labor, sed manu sua alim-
 nata natura fuerat, beator Anto-
 nius est? quanto è triginta anno-
 rum columnatione sua, clarior om-
 nibus Regum palatiis Stylites est?
 quanto Damascenus præcisa dex-
 tera, sordium elutrice, omni Sara-
 ceno illustrior est? quanto Hila-
 rius, Paphnutius, Benedictus,
 Bernardus, Nortbertus, tantorum
 Regum diademate & sceptris no-
 scibiliore sunt? viuent in omnem
 memoriam, ibuntque in posterita-
 tatem omnem, tot terris olim par-
 ua, nunc coelo & terris magna no-
 mina, Vitalis, Mennas, Bibiana,
 Monica, Franciscus de Paula, iace-
 bunt interim in cinere suo inglo-
 ria tot terris aliquando magna no-
 mina, tot scepra & tiaræ ne nomi-
 ne quidem notæ.

Vnum tamē illud nō diffiteor
 magna fortuna magnū.

Philos

Omni

Et

Cris

p

Hoc e

neque

possum

fortun

Lyricu

OC

u

Ege

m

Et c

cl

Vela

li

Ema

mo

Quoa

ill

Prox

Addit

no cala

Vive

rin

Omni

Omne animi vitium tanto conspe-
ctius in se

Crimen habet, quanto maior qui
peccat habetur.

Hoc enim vnū in magnis magnū.
neque celari in illa fortuna vitia
possunt, omnium oculis in magnam
fortunam intentis. Scite monet
Lyricus:

O Corydon, Corydon, secretum di-
uitis vllum

Esse putas? serui vt taceant, in-
menta loquentur,

Et canis, & postes, & marmora.
claudite fenestras,

Vela tegant rimas, iunge ostia, tol-
li lumen

E medio, clament omnes. propè ne-
mo recumbat:

Quod tamen ad cantum galli facit
ille secundi,

Proximus ante diem caupo sciet.

Addit monita tanquam à Christia-
no calamo.

Viuendum rectè, cum propter plu-
rima, tum de his

*Præcipuè causis, vt linguas man-
cipiorum*

*Contemnas. nam lingua mali parti
maxima ferri.*

Multò etiam magis quòd obrepit
inopinantibus decretoria dies ho-
raq; soli Deo nota; vt pendula ex-
spectatione sollicitudo fidei pro-
betur, semper diem obseruans,
dum semper ignorat; quotidie ti-
mens quòd quotidie sperat. neque
ætatem mors tanquam messi ma-
turam exspectat, omnis illi ætas
matura est. obuia proinde quæque
nullo delectu demetit, seu etiam
num serpanthumi, seu lentum ad-
huc tollant caput, seu superbum
ostentent verticem; illumque, aut
adhuc inanem, aut rebus saturum,
feritque promiscuè quæcunque (vt
cælo iaculata grando, quæ purpure
& ignobilis sagi discrimina nescit)
omnibus inexpectato ingruens
tiaramque & diademata vt igno-
bilia elementa calcans; nobilita-
tisq; clara nomina vt paleam ven-
to pul-

to pulsam, vt vagum puluerem, vt
solares atomos, vt infantia bullas
ridens: vnaque memoria falce &
manu, quidquid vsquam resonat
splendetq; dignitatum, quidquid
magnorum attollitur nominū, vt
agrariam spicam horreis maturam
resecans.

Et nos interim inanibus hisce
atatem terimus, quasi in illū diem,
suumque tribunal Dei illustrium
seriem tutelarium nominum dela-
turi simus in defensam. *ō vani!*
quid dicaturi, quando iudices sede-
bunt diadematis & tiaræ, olim pi-
scatores, & de vltima ferè plebe;
etiam de mendicitate, & extrema
pauperie notati? euocabimus ad
nobilia magnorum nominum tri-
bunalia? vltimum hoc est, tot terræ
motibus, fulminibus, terroribus
prænotatum; frustra aliud speres:
in pice hic purpuram tementem,
diademata trepidantia, sceptræ ti-
tubantia, nobilitatem omnem tre-
mulam, horrore concussam ante

hos plurimum ab infima plebe iudices, ante hæc aliquando dum viverent mendicabula, à vana nobilitate contempta, & tantum-non prostrata pedibus. Quis tum animus futurus Imperatoribus, Regibus, Principibus, omni denique nobilitati, cum sedebit inter hos minorum, vt ita dicam, gentium iudices, ad sententiam de aternitate ferendam, Fabri filius, paupere & tenella matre in ignobili spelunca pecorum domicilio natus, in frondeo aut stramineo toro vberè lactatus virgine, paupertinis pannis oblitus, in cruce demum per vincula, flagra, regios contemptus, nobilitatis risus, Phariseorum & Scribarum ludibria, militaria spnta & alapas, populares sales, crudelia vulnera, spontanea animam morte ponens? Quid faciet in illo tribunali tanto nobilitas quæstita studio, parva sudoribus, empta sanguine? cuius tu ibi personam, si concedatur, induas, La-
 zari

P
 zari a
 cij? E
 an Li
 nūc in
 mis
 No
 & no
 nobil
 lit cœ
 celo
 pes m
 anima
 teneb
 la mir
 lustris
 esse D
 quisq
 est. a
 tas de
 tioru
 lum i
 etiam
 ximu
 ximu
 mus?
 gita.

zarian Epulonis? Laurentij an Decij? Bibianæ an Iezabelis? Leduinq an Liuiæ? quod tunc factum voles, nunc imitare, sequere Dominum omnino nobilioris purpuræ calcatorē.

Nobilis ille est qui placuit Deo, & non ille solus? nobilis ille qui nobilibus factis triumphum intulit cælo, qui nomina sibi inscripsit cælorum fastis, inter cæli principes magnos, magna: inter illustres animas, illustria, nulla æternitate tenebranda, nulla refigenda, nulla minuenda. & potest aliquid illustrius esse talibus, potest nobilins esse Deo? tanto proinde nobilior quisque, quanto propinquior Deo est. at omnis in illum propinquitas de vicinitate virtutum, de victiorum fuga statuenda est. Sæculum intueri, & ex huius arbitrio etiam cælum metiri. non ille maximus qui purpuræ & scepro proximus? qui imperantibus simillimus? idem de vicinitate Dei cogita. Ille nimirum maximus,

K 4 qui

qui maximo illi simillimus. hanc
 similitudinem virtus dabit, & vir-
 tus sola. Nam si animam species,
 pares nascimur, eiusdem condito-
 ris & parentis manibus figulati; si
 corpus, pares. opes & maiorum
 fortia facta extra nos sunt. nostra
 non sunt. non magis quàm virtus
 aut eruditio aliena. non magis
 quàm Sampsonis robur, Aristote-
 lis scientia, Socratis moderatio,
 Mutij constantia, Ciceronis elo-
 quentia transit ad nepotes. nemo
 enim in nostrâ gloriam vixit, nec
 quòd antè, fuit nostrum est. Virtus
 facit nobilem; ad hanc ex quacun-
 que conditione licet assurgere. &
 non imbelles nascuntur fortibus,
 audacibus timidi, prudentibus sto-
 lidi? quid quòd plurimùm primis
 quibusque ingeniis ignava subna-
 scatur soboles, degener parentum
 virtuti. Exeunte regnorum scriinia
 vix in vna gente duos tresve con-
 tinua serie reperies magnos. vnũ
 Publicolam, Brutum, Curium, Fa-
 bricium

P
 brici
 Cinc
 Sulla
 Czar
 Decio
 bios,
 digio
 tentu
 curgu
 Them
 dem
 lum,
 Timo
 sania
 Chab
 lem,
 tamen
 Trism
 telem
 vnum
 tam v
 Martia
 contin
 fuisse
 eos tar
 virtute

bricium, Dentatum, Camillum,
Cinnatum, Papirium, Marium,
Sullam, Lucullum, Pompeium,
Czarem vnum; Catones duos,
Decios duos; tres Metellos, Fa-
bios, Scipiones, rarissimo & pro-
digioso magis quàm consueto e-
uentu reperies. vnum etiam Ly-
corgum, Solonem, Alcibiadem,
Themistoclem, Pelopidam, Aristi-
dem, Epaminondam, Thrasylu-
lum, Agesilaum, Philopœmenem,
Timoleonem, Phocionem, Pau-
saniam, Eumenem, Iphicratem,
Chabriam vnum, vnum Hanniba-
lem, Pyrrhum, Alexandrum, Da-
tamen Persam vnum. vnum etiam
Trismegistum, Platonem, Aristote-
lem, Demosthenem, Ciceronem
vnum. Sallustium, Liuium, Tacitum
vnum. Virgilium, Ouidium,
Martialem, Horatium vnum. tres
continua ferie Curios Oratores
fuisse pro miraculo habitum: nec
eos tamè primos. ita ferè varia aut
virtute aut eruditione claros tan-
quam

quam phœnices in familiis suis singulos reperies.

Tu ergo dicis factisque magni nomen tibi procude magnum, cœloque terræque in omnem posteritatem inlustre & clarum. In huius verò claritatis æstimatione, & tanquam in statera sua appensa cuius assententia stabimus? Dei an hominum? iam quæ claritas, quæ Deo nobilitas probata? non quæ ex virtute nata, cœlo donanda & Deo est? Et quam tu purpuram, quæ sepe pro præfers, sæculi huius, an alterius? perituram, an nullo tuo finendam? Intuere cœlum cui natus, diadema cui conditus, regnum hæditario iure tuum. ab his nobilitatem pete. quid illam meritis perituris? aut quousque sæculi huius

*Iactas & genus & nomen inutile,
Nihilque profuturam maiorum
feriem? quousque Agamemnonas,
Hectorasque Hannibalesque, Ma-
cedonasque, Semiramidesque,
Napu-*

Napupollaffarosque, & quidquid
ultra Dacos Scythasque infrendet
magnam? quousque

*Regulum aut Scauros, animaque
magnæ*

Prodigum Paullum,

Et quidquid retro apud Romanos
exterosque; illustre est, cogitas?

*Aut quid imaginibus, quid auitis
fulta triumphis*

*Atria, quid pleni numerofo consu-
le fasti*

*Profuerint, cum vita labat? peric
omnis in illo*

*Nobilitas, cuius laus est in origi-
ne sola.*

*Quod si præcipitem rapit ambitus
atque libido,*

*Incipit ipsorum contra te stare pa-
rentum*

*Nobilitas, clarâque facem præ-
ferre pudendis.*

Benè in hanc sententiam;

Quid genus & proanos strepitis?

Si primordia vestra

*Auctoremque Deum spectes,
Nullus degener extat,
Ni vitiis peiora fouens
Proprium deserat ortum.*

Ni se voluntaria iniuria seruituti
addixerit, an non seruit, qui libi-
dini, gulæ, ambitioni, cupiditati,
reliquisque vitiis seruit? expressit
hoc Lyricus cum in exemplum V-
lyssæ & Circes pocula proponit,

*Quæ si cum sociis stultus cupidusq;
bibisset,*

*Sub domina meretrice fuisset tur-
pis & exors,*

*Vixisset canis immundus, vel ami-
ca lutosus.*

Circæa pocula non vnicuique no-
strum à vitiis propinata? quæ quã-
to imperant fœdius, tanto illorum
famulatus viro indignior, maxime
Christiano, sanguine immaculati
Agni in libertatem asserto, & quis-
quam has dominas ferat, & ad illa-
rum imperium ceruicem flectat, &
liber, & vir, & Christianus au-
dierit? maiorum dignitate & liber-
tate

tate gloriabitur seruitutē seruiens
omnium miserrimam? aut virtu-
tibus se illorum iactabit, durissimo
vitiōrum iugo subactus? ancillabi-
tur illis Christianus ignauissimo
famulatu? & maiorum nomina si-
ne rubore recensebit? nobilitatem
decantabit? non hæc, vt aliquid
concedamus, ab origine petenda?
quam si cogitamus, non vno Deo
patre nati omnes? siue per splen-
didos, siue per obscuros gradus, ad
illum tamē primam omnium ori-
ginem deducenda sunt omnia. e-
rige tantū animos, & quidquid
in medio obscuri latet, generosus
transili: & vbi cunque te proani de-
feret nomen illustre, destituit que
dies, & alta nox caliginosa nube
tegit,

Qua plurimus vndam

*Fumus agit, nebulæque ingens spe-
cus æstuat atra;*

*Præcipiti saltu in Deum euola. Il-
lum cogita patrem, ab hoc tibi no-
men spera quod nulla deleat atas,*

K 7 nulla

nulla posteritas minuatur, nulla po-
 tentia infringat, vis nulla eripiat.
 Et non ignauissimi pectoris testa-
 tissima signatio est, à perituris no-
 men petere, cum possis ab æternis?
 ab auro egerie terræ? à sæculi dig-
 nitatibus vanè ludentibus, fallen-
 tibus, à maiorum dictis factisque
 fortibus extra te positis: cum pos-
 sis à nunquam abituris cœlorum
 epibus, nunquam morituris su-
 pernorum dignitatibus, fortibus-
 que virtutum factis domi tuæ na-
 tis, quæ cœlum terramque & quid-
 quid illorum ambitu continetur
 magnum, in admirationem tui
 prouocabunt?

Maeste anime, ad æternate vo-
 eat cœlestis pater. contemne atria
 fumosis plena imaginibus. Nam
 quid hæc aliud sunt, si vera liceat
 loqui, quàm puerorum crepitacu-
 la, infantia bullæ, cymbala & ine-
 quitatæ arundines? nil te dignum,
 nil parente tuo Deo. illius nobili-
 tatem clarumque cœlo terrisque
 nomen;

nomē, dictis factisq; præfer. Magnos ubique nobilis athleta spectatores habebis, laudatores, admiratores. Exurge, Et dignum te redde patre Deo. illo te iacta, illo gloriare, nobilissimarum maximarumque cogitationum illius imitator & emulus: ita referes Regibus ac Imperatoribus omnibus tanto inlustrius nomen, quanto eternis peritura cedunt; tanto nobilius, quanto perennatura fugientibus antistant: tanto clarius, quanto sol sideraq; Ægyptias vincunt noctes.

Excute inanes proavorum cogitationes, & tuis te factis cœloque metire. magnus es, si originem tuam cogitas, si animam Deo assimilatam. quid te abiicis ad hæc ingloria & generi tuo indigna? in possessionem vocaris omnis tibi in cœli terreque dominatum. quid vanis atavorū nominibus incumbis? nobilis portio magni Dei es. Et non maior etiam si ingentis animi sanguis

fanguinisq; pro te prodigum Christi-
 tum cogitas? magnitudo pretij
 præstantiam rei denuntiat. ab hoc
 sanguine nobilitatem tuam cense
 illo ingentes animos tolle, illo eri-
 gere nullo fine pœnitendo. & ex
 illius pretij magnitudine magni-
 tudinem tuam metire, moresque
 vitamq; totam ad illius angustam
 amplitudinem compone, omni-
 bus quâ orbis patet potentibus Re-
 gibusque celsior maiorque. Hæc
 vna ad summam nobilitatem semita
 est; hæc via trita facilisque ad me-
 lioris sæculi æternaturæ regna, ad
 nunquam intermoriturâ gloriam,
 ad nomen cœlo Deo que de peren-
 nitate cœquandum.

CAPUT VI.

VESTES. *Criminis pœnam vestem
 esse disces. Ignorabat hanc inno-
 centia, reperit prævaricatio. inde
 abiit in ornatû. præluditque nunc
 luxui & lupanaribus. assuesces
 deinde*